

ZA PAMÁTKAMI NAŠÍ OBCE – LANŠKROUN

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět, Člověk a příroda, Člověk a společnost
Výstupy RVP:	1. stupeň Žák srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik. Pojmenuje kulturní či historické památky v místě, kde žije. Na příkladech porovnává minulost a současnost.
Výstupy RVP:	2. stupeň Žák hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu. Žák objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.
Věk:	3. – 9. třída
Anotace:	Žák si uvědomí, co lze považovat za památku, pochopí význam památek, seznámí se s hlavními památkami v místě svého bydliště prostřednictvím pracovních listů. Jejich cílem není naučit se velké množství faktografických informací, ale zevrubně vnímat podobu místních památek, pochopit důvod, proč vznikly a co znázorňují.
Časová dotace:	závisí na pedagogovi
Pomůcky:	pracovní listy, psací a výtvarné potřeby

TEORETICKÁ ČÁST

Úvodní činností je společná diskuse nad otázkami. Následující část věnující se významným památkám by bylo vhodné spojit s vycházkou do terénu a úkoly v pracovních listech řešit přímo u dotčených památek (v krajním případě je možné úkoly řešit v učebně za pomoci fotografií). Řešit úkoly v pracovních listech bude nejvhodnější ve skupinkách nebo kolektivně.

Na úvod lekcí je možné zařadit otázky k zamyšlení:

Co je památka (památná stavba)?

Jaká ta věc musí být, abychom ji mohli považovat za památku?

Co bychom v naší obci zařadili mezi památky?

Jak by se člověk měl k památce chovat?

Jak by se člověk měl o památku starat?

Pracovní list LANŠKROUNSKÉ SOCHY

V Lanškrouně můžeme potkat desítky soch. Některé jsou staré stovky let, jiné vznikly teprve před několika lety. Kolem mnohých z nich denně chodíme, některé dobře známe, jiných jsme si možná ještě nevšimli. Pokud se ale při procházkách naším městem budeme pozorně dívat kolem sebe, dokážeme snadno zodpovědět následující test:

- 1) ***Dominantou náměstí J. M. Marků je elegantní mariánský sloup, který vytvořil v roce 1684 sochař Adam Beyerhoff. Panna Marie na něm stojí na jednom zvířeti. Jakém?***
 - a) drak
 - b) pes
 - c) lev
 - d) starosta

- 2) ***Pomník Jana Marka Marků na náměstí vytvořil v roce 1995 sochař, který se jmenuje:***
 - a) Jiří Hedrich
 - b) Zdeněk Kolářský
 - c) Kristián Hahn
 - d) Ladislav Faltejsek

- 3) ***Nad vchody do gymnázia leží od roku 1874 šest dívek. Co drží v ruce?***
 - a) sešit a tužku
 - b) znak města
 - c) vavřínový věnec a lyru
 - d) koblihu a džbánec s pitím

- 4) ***Na náměstí ve štítě domu U Modré hvězdy je socha archanděla Michaela. Co drží v ruce?***
 - a) růži
 - b) lízátko
 - c) deštník
 - d) ohnivý meč

5) *Na náměstí je na jednom domě tento reliéf z roku 1907:*

Kde ho najdeme?

- a) na domě, kde sídlí městská policie
- b) na Staré poště
- c) na základní škole
- d) na Domě barev

6) *V domě čp. 32 v ulici 28. října bývalo kdysi dávno řeznictví. Dokládá to výzdoba kamenného portálu, na němž je vytesáno:*

- a) zabitě prase
- b) lev s řeznickou sekerou v tlapách
- c) řezník s mísou jitrnic v náručí
- d) zkřížené salámy

7) *U zámku stojí vedle sochy sv. Jana Nepomuckého socha sv. Jana Sarkandera, která je jednou z nejkrásnějších barokních soch v širokém okolí. Když si ji dobře prohlédneme, zjistíme, že byla postavena v roce:*

- a) 1684
- b) 1705
- c) 1722
- d) 1769

8) *V zámecké zahradě je od roku 2015 velká socha od sochaře Jakuba Rajnocha, která představuje jeden předmět. Jaký?*

- a) vidlička
- b) mobilní telefon
- c) hrníček
- d) koloběžka

9) *Na Malém náměstí je socha Martina Žáka z roku 2014. O městský znak se zde opírá:*

- a) voják
- b) tučňák
- c) chlapec
- d) dívka

10) *Na Pivovarském náměstí je sloup se sochou Procitání od sochaře Matouše Háši z roku 2014. Sloup je však mnohem starší, původně držel klenbu domu, který stál uprostřed náměstí ještě v době, kdy to nebylo náměstí, ale nádvoří pivovaru. Z čeho je sloup vyroben?*

- a) ze železa
- b) z kamene
- c) ze dřeva
- d) z hlíny

11) *Vedle kostela sv. Maří Magdaleny stojí uprostřed parku pomník vojáků, kteří padli v Prusko-rakouské válce v roce 1866. Postaven byl v roce 1904. Na jeho vrcholu je:*

- a) český lev
- b) rakouská orlice
- c) pardubický kůň
- d) lanškrounská koruna

12) *Za branou na hřbitov u kostela sv. Anny je barokní socha sv. Antonína Paduánského, který v ruce drží knihu, na níž sedí:*

- a) kočka
- b) holub
- c) malý Ježíšek
- d) paní učitelka

13) *Naproti kostela sv. Anny stojí budova Lesní správy. Jaké zvíře je nad vchodem tohoto domu?*

- a) vlk
- b) zajíc
- c) srnec
- d) jelen

14) *U školy na Dobrovského ulici je sousoší chlapce a dívky. Chlapec se na něm dívce chlubí, že chytil:*

- a) štiku
- b) vlaštovku
- c) užovku
- d) rýmu

15) *Za městským hřbitovem je nádherný pilíř s obrazy Panny Marie z roku 1811 od sochaře Františka Melnického. Na podstavci je obraz sv. Lukáše, který je zachycen při práci. Co dělá?*

- a) vaří
- b) maluje
- c) píše knihu
- d) opravuje televizi

16) *Na sídlišti U Papíren, na konci Seifertovy ulice je socha od sochaře Františka Pavlů z roku 1982. Koho představuje?*

- a) sv. Václava
- b) Jana Marka Marků
- c) kosmonauta
- d) lékaře

17) *V Krátké ulici stojí na jedné křižovatce od roku 1994 busta vytvořená sochařem Ladislavem Kolářem. Zobrazuje hlavu jednoho významného obyvatele města. Kterého?*

- a) Fridricha Pifflla
- b) Romana Šebrleho
- c) Mořice Pama
- d) Bohumila Modrého

18) *Na obrázku je jeden z andílků, kteří jsou nade dveřmi bytových domů stojících od začátku 40. let 20. století v Palackého ulici. Andělíčky mají nad různými dveřmi v náručí různé věci. Co andělíčky krom obilných klasů drží?*

- a) srdce, podkovu, klíč
- b) mísu s ovocem, klíč, hrozen vína
- c) čtyřlístek, mísu s ovocem, džbánec
- d) motýla, vánočku, hrozen vína

19) *Kříž na obrázku vznikl v roce 1762. Říká se mu Bílý kříž. Stojí na kraji města u silnice do:*

- a) Žichlíčku
- b) Sázavy
- c) Albrechtic
- d) Rudoltic

Pracovní list **SOCHA SV. JANA NEPOMUCKÉHO**

Na Lanškrounsku i v celých Čechách byl v dřívějších dobách nejoblíbenějším světcem Jan Nepomucký. Lidé ho uctívali jako ochránce před nebezpečím vody (povodním i suchu), přímluvce za bezpečné putování a šťastný návrat domů, ochránce proti pomluvám. Není divu, že si často stavěli jeho sochy a malovali jeho obrazy. Na Lanškrounsku soch sv. Jana Nepomuckého potkáme celou řadu:

**Cotkytle
1833**

**Čenkovice
1736**

Damníkovská socha se rozbila a zůstala z ní jen hlava zazděná do hřbitovní zdi.

**Damníkov
1713**

**Dolní Čermná
1771**

**Horní Heřmanice
1767**

**Lanškroun
1714**

**Luková
1810**

**Rudoltice
1737**

**Tatenice
1810**

**Výprachtice
1793**

**Žichlínek
1755**

**Žichlínek
1824**

Co je na všech sochách sv. Jana Nepomuckého stejné?

.....
.....
.....

Jaké jsou mezi nimi rozdíly?

.....
.....
.....

Kde na Lanškrounsku stojí nejstarší socha sv. Jana Nepomuckého? Kde nejmladší?

.....

Jak stará je socha sv. Jana Nepomuckého v naší obci?

.....

Do obrázku zakresli, kde se na soše nachází následující detaily:

Jakou scénu ze života světce znázorňuje reliéf na podstavci?

.....

Socha sv. Jana Nepomuckého původně nestála na nádvoří zámku, ale jinde. Podle toho, co zatím o tomto světcovi víme a podle pověsti jistě dokážeme odhadnout, kde byla socha původně umístěna:

- a) na parkovišti u supermarketu v Lorencově aleji
- b) na mostě v Nádražní ulici
- c) u hřbitova v Dobrovského ulici

Kdo to byl Jan Nepomucký?

A jak to bylo doopravdy?

Arcibiskup kritizoval vládu Václava IV. Ten nechal zatknout a mučit několik jeho spolupracovníků, aby mu ukázal, že dělat něco proti králi by se mu nemuselo vyplatit.

Pracovní list **KŘÍŽ U KOSTELA SV. VÁCLAVA**

V dřívějších dobách byla víra v Boha pro lidi velmi důležitá. Věřili, že vše, co se na světě děje, je božím záměrem. Proto se modlili k Bohu, aby se jim v životě dobře vedlo, aby je nepotkalo nic zlého. Kvůli tomu často u svých domů stavěli kříže, které je měly ochraňovat. Na kříži je přibitý Ježíš Kristus. To je ten Ježíšek, který se narodil 24. prosince v Betlémě. Celý život se snažil lidem vysvětlit, jak mají správně žít, aby se po smrti dostali do nebe a ne do pekla. Protože ale o sobě tvrdil, že je syn Boha a mezi lidmi si získal velkou oblibu, byl tehdejšími vládci označen za nebezpečného rebela a odsouzen k trestu smrti ukřižováním. Poté však vstal z mrtvých a odešel do nebe, ke svému otci. Jeho stoupenci pak založili nové náboženství, které dostalo název křesťanství.

Kříž s Ježíšem je v naší části světa nejčastějším uměleckým dílem, v každé vesnici stojí několik křížů u cest, v zahradách i v polích, kříž je v každém kostele, kříž visí na zdi i v mnoha domácnostech, křížek na řetízku na krku nosí i leckterá žena. Kříži s ukřižovaným Ježíšem říkáme krucifix.

Dříve bylo zvykem, že muž, který šel kolem nějakého krucifixu, smekl klobouk, ženy a děti se pokřížovaly a pronesly krátkou modlitbu.

Jak je to dnes?

V našem městě dnes stojí 13 krucifixů. Kolik z nich známe?

.....
.....
.....
.....

Jeden z půvabných krucifixů stojí u kostela sv. Václava.

Kdy byl kříž postaven, si můžeme přečíst na jeho soklu. Bylo to v roce:

Když si sochu dobře prohlédneme, uvidíme na ní několik věcí, které se objevují téměř na každém krucifixu. Nad hlavou má Ježíš Kristus tabulku se čtyřmi písmeny. Je to zkratka latinského nápisu tohoto znění (počáteční písmena doplňte):

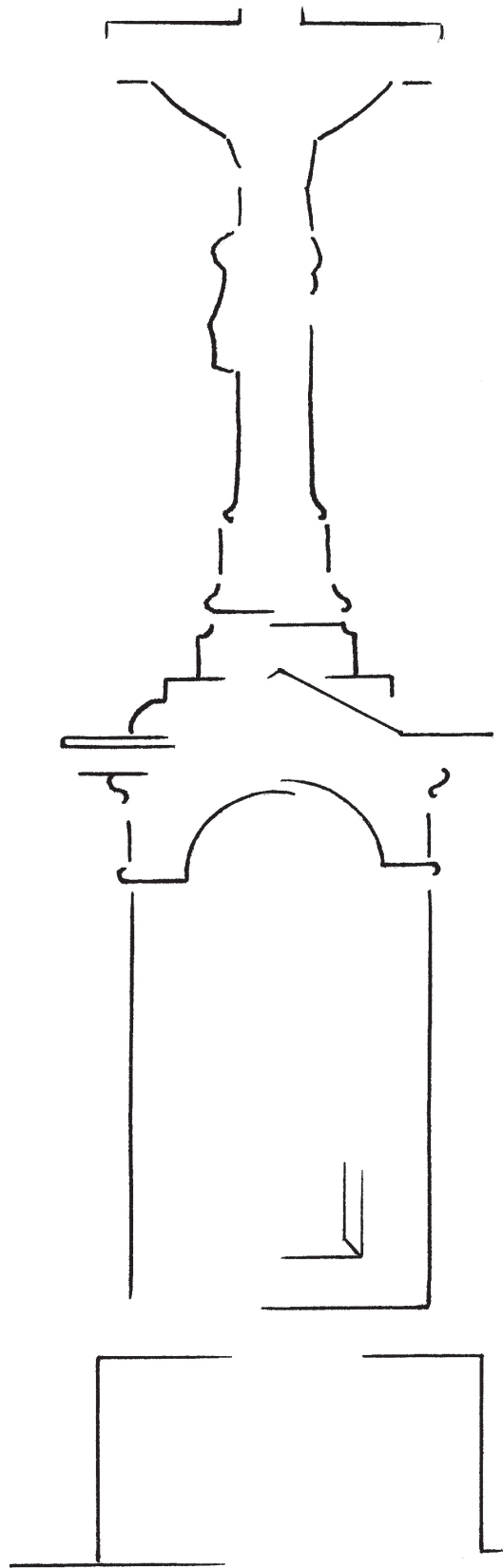
_ esus _ azarenus, _ ex _ udaeorum, což v češtině znamená: Ježíš Nazaretský, král Židů.

Tabulku na kříž připevnili vojáci, kteří Ježíše ukřižovali, aby tak lidem ukázali, jak dopadl ten, který byl natolik oblíbený, že se mohl stát králem. Ze stejného důvodu má Ježíš na hlavě „věneček“. Je upletený z trnitých prutů, a vojáci jej Ježíšovi posměšně nasadili na hlavu místo koruny.

Na podstavci krucifixu je vyobrazena Ježíšova matka. Jak se jmenuje?

Čím je na soše vyjádřeno, že truchlí nad smrtí svého syna?

Dokresli kříž se všemi detaily.

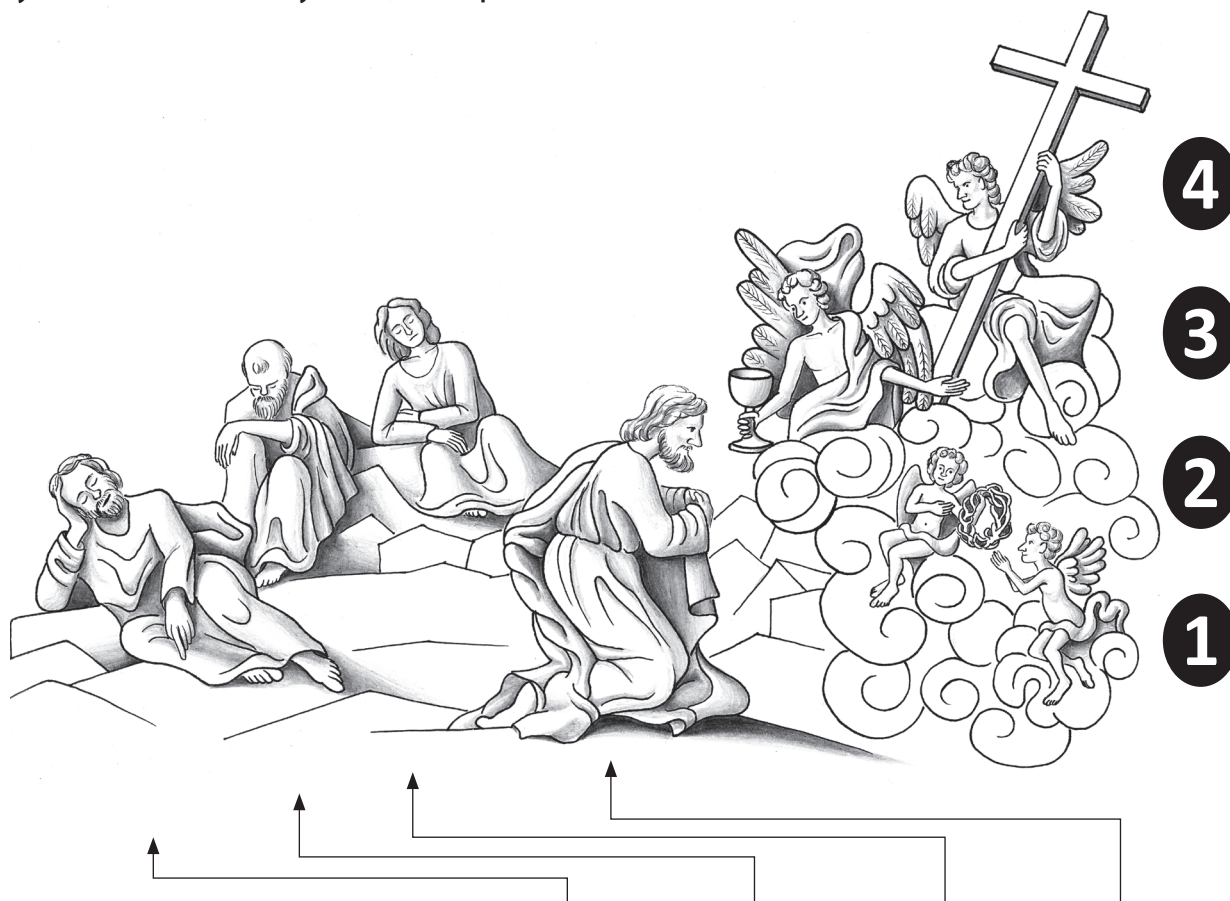

Hned vedle kříže je v altánku přistaveném ke kostelu barokní sousoší, kterému se říká GETSEMANSKÁ ZAHRADA. Představuje scénu ze života Ježíše, která předcházela jeho ukřižování.

Večer před tím, než byl Ježíš zatčen a odsouzen k ukřižování, už věděl, co ho čeká a modlil se ke svému otci Bohu, protože se obával bolesti. Při modlitbě nechtěl být sám, a proto požádal své tři nejlepší přátele, aby se modlili s ním.

Vyhověli jeho žádosti?

Jmenovali se Petr (starý muž), Jakub a Jan (mladík). Patřili mezi dvanáct Ježíšových učedníků, kterým se říká apoštolové.

Koho jednotlivé figury představují?

Andělé sedící v oblacích Ježíšovi ukazují, co ho čeká.

Co drží v rukou anděl označený číslem 2?

Který anděl se vztahuje k Ježíšově modlitbě: „Otče, pokud chceš, odejmi ode mne tento kalich, ale neřid’ se podle mého přání, ale podle své vůle“?

Za sousoším původně bývala malba, na které bylo vyobrazeno město Jeruzalém a skupina vojáků, která šla zatknout Ježíše. Vedl ji další z apoštolů, který se jmenoval Jidáš. Ten svého učitele Ježíše udal, za což dostal odměnu 30 stříbrňáků.

Malba už u sousoší není, tak si ji alespoň podle vlastní fantazie nakreslíme do obrázku.

Pracovní list **MARIÁNSKÉ SOCHY**

Sochy Panny Marie jsou po krucifixu nejčastějšími sochami. V Lanškrouně jich bylo v minulých stoletích postaveno jedenáct.

Podle křesťanské tradice si Pannu Marii vybral Bůh jako matku svého syna, Ježíše. Když zemřela, andělé ji odnesli do nebe. Když většina lidí věřila, že všechno na světě řídí Bůh, chtěla si u něj vymodlit co nejšťastnější život. Ale lidé se ostýchali o něco žádat přímo Boha. Prosili tedy Pannu Marii, aby se za ně u Boha přimluvila, protože doufali, že pro ně bude mít pochopení.

Většina našich soch Panny Marie stojí na sloupech. Některým mariánským sloupům se říká morové sloupy. To proto, že je lidé postavili jako poděkování Panně Marii za to, že je uchránila před nákazou morem. Mor byla kdysi smrtelnou, velmi nakažlivou nemocí.

Nejkrásnější mariánský sloup nejen v Lanškrouně, ale i v širokém okolí stojí na náměstí Jana Marka Marků. Vytvořil ho v roce 1684 sochař Adam Beyerhoff. Na podstavci je mnoho latinských nápisů, na nichž se mimo jiné píše: „Bohorodičko, osvoboditelko v případech náhlých požárů, patří Ti královské zlato od těch, jimž chráníš před náhlým ohněm jejich domovy... Bohorodičko, jež porážíš smrt a nemoc, jestliže se Lanškroun nazývá korunou království, Tobě náleží trojnásobná koruna za ukončení moru... Bohorodičko, za planoucích válek ochránkyně svých věrných, pro zastavení válek Ti patří vavřínový věnec.“

Z nápisů vyplývá, že obyvatelé Lanškrouna měli 3 důvody, proč Panně Marii postavili sochu. Jaké to jsou?

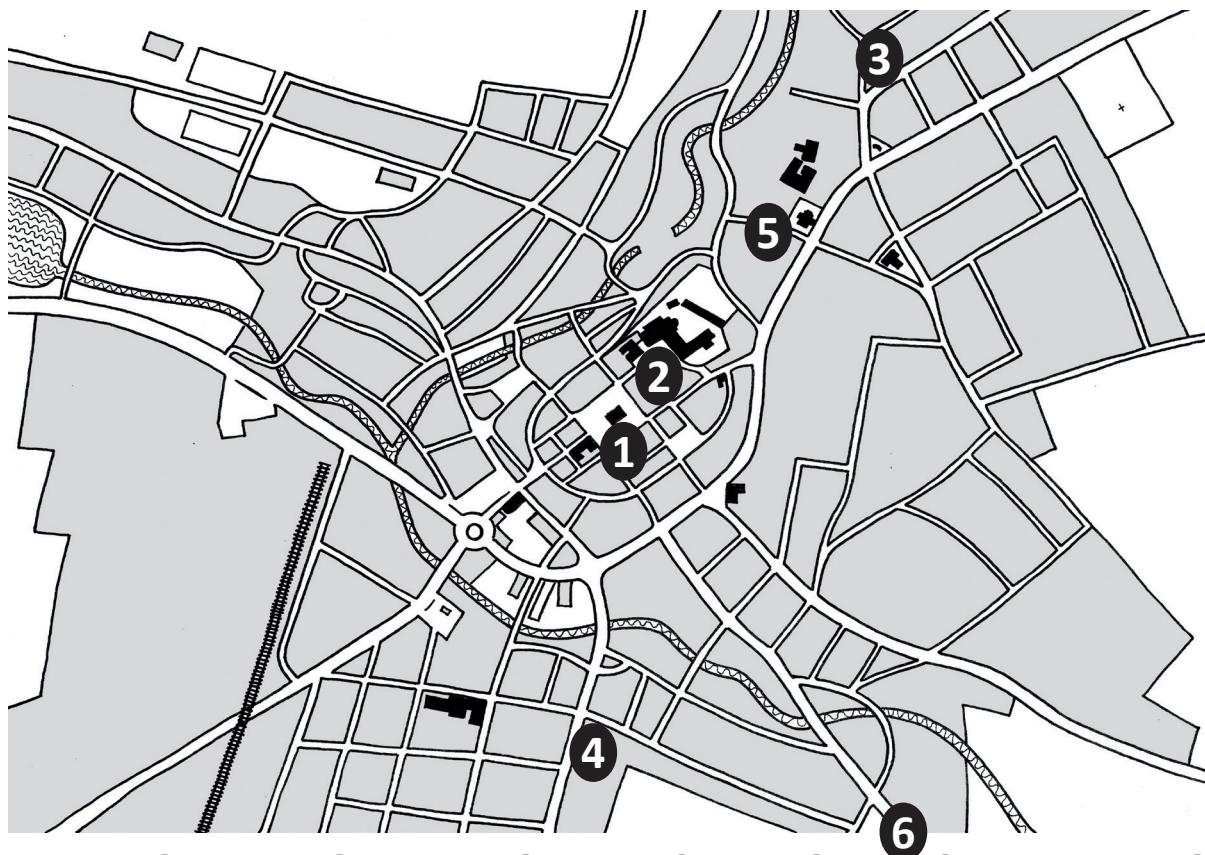
- 1)
- 2)
- 3)

Mariánská socha na levém obrázku je asi o 200 let mladší než socha na náměstí. Dříve stála na sloupu nedaleko železničního nádraží. Kde je možné ji vidět dnes?

.....
.....
.....

Na plánu města jsou číslem vyznačena některá místa, kde stojí mariánské sochy. Přiřaď čísla ke správným obrázkům soch. Totéž udělej i s texty se střípky z historie těchto soch.

Barokní mariánský sloup se někdy před 60 lety zřítíl a zůstal z něj jen podstavec.

Na podstavci pilíře je německy napsáno: „Tuto sochu postavil Franz Zeiner, špitálský mlynář, v roce 1768, dne 4. října.“

Obec Lanškroun dala kvůli ohavnému moru, jenž byl v roce 1680 milostivě odvrácen, jako dík Bohu a ke cti Jeho Nejblahoslavenější Matky Marie dobrovolně postavit na náměstí mariánský sloup a rozhodla se o šesti svátcích Panny Marie k němu chodit v procesii a slavnostně za účasti pánů duchovních zpívat loretánskou litanii.

Už během stavby farní budovy v roce 1705 stála na prostranství před ní socha Matky Boží. Kdo a kdy ji vystavěl, není známo.

Nápis na soklu říká, že tuto sochu dal ke cti Neposkvrněného Početí Panny Marie postavit zdejší měšťan Fridrich Martersdorfer dne 30. května 1731.

Barokní Pieta původně stála na Malém náměstí, ale vzhledem k dopravní situaci na této velmi frekventované části města byla v roce 1959 přemístěna ke kostelu sv. Anny.

Pracovní list **NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE**

Z mnoha pomníků s náboženskými náměty, které se ve většině obcí nachází, bývá tím nejhonosnějším sousoší Nejsvětější Trojice. I v naší obci takové sousoší stojí.

A co toto sousoší představuje?

Různá náboženství si boha představují různě. Indičtí hinduisté nebo starověcí Egypťané si svá početná božstva představovali jako bytosti složené z různých částí zvířecích a lidských těl.

Křesťané mají jen jednoho boha, ale věří, že se člověku zjevuje ve třech osobách. Pokud se někdo někdy ptal, proč tomu tak je, bylo mu řečeno, že je zbytečné to řešit, protože to je věc boha a člověk by to stejně nepochopil.

S tímto vysvětlením se lidé smířili a umělci vymysleli, jak tyto božské osoby zobrazovat: první z nich je Bůh Otec = starší muž s želem v ruce (nebo papežskou korunou na hlavě). Druhou osobou je Syn Kristus = mladší muž s křížem (nebo na kříži). Třetí osobou je Duch Svatý = holubice.

Kdo je kdo na obrázku Nejsvětější Trojice?

Rozeznáme osoby i na našem sousoší?

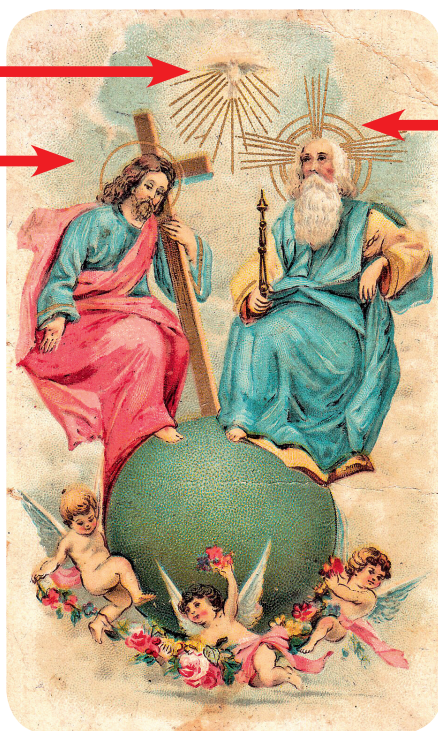
Hinduistický bůh Ganéša

Egyptská bohyně Tveret

Z nápisů na podstavci našeho sousoší vyčteme, kdy bylo postaveno. Bylo to dne:

.....

Křesťanská Nejsvětější Trojice

Na podstavci trojičného sousoší jsou reliéfy tří světců. Jeden představuje sv. Floriána. S postavami dalších dvou jsme se již setkali na jiných památkách ve městě. Vpředu je

..... a na boku je sv.

..... (pokud bychom světců nepoznali podle vzhledu, v kartuších pod reliéfy jsou jejich jména napsána).

Dokresli obrázek

Lanškrounské sochy - test

1. Panna Marie stojí na drakovi. Drak je symbolem Satana, nad kterým Panna Marie vítězí.
2. Z podpisu na plaketě je zjevné, že pomník Jana Marka Marků na náměstí vytvořil Zdeněk Kolářský.
3. Dívky nad vchody do gymnázia drží v rukou vavřínový věnec a lyru.
4. Archanděl Michael z domu U Modré hvězdy v ruce drží planoucí meč. Potřebuje ho pro boj s ďáblem, kterého má u nohou.
5. Reliéf z roku 1907 je na domě, kde sídlí městská policie. Původně byla budova sídlem Okresního úřadu.
6. V domě čp. 32 v ulici 28. října bývalo kdysi dávno řeznictví. Dokládá to výzdoba kamenného portálu, na němž je vytesán znak řeznického cechu – lev s řeznickou sekerou v tlapách.
7. U zámku stojí vedle sochy sv. Jana Nepomuckého socha sv. Jana Sarkandera. Byla postavena v roce 1722, jak dokládá nápis na podstavci. Původně stála na mostě v Nádražní ulici, naproti soše sv. Jana Nepomuckého (proto mají obě sochy stejné podstavce), později byla přesunuta na most v Lidické ulici.
8. V zámecké zahradě je od roku 2015 velká socha hrníčku od sochaře Jakuba Rajnocha.
9. Na Malém náměstí je socha Martina Žáka z roku 2014. O městský znak se zde opírá dívka.
10. Na Pivovarském náměstí je železný sloup se sochou Procitání od sochaře Matouše Háši z roku 2014.
11. Vedle kostela sv. Maří Magdaleny stojí uprostřed parku pomník vojáků, kteří padli v Prusko-rakouské válce v roce 1866. Postaven byl v roce 1904. Na jeho vrcholu je rakouská orlice.
12. Za branou na hřbitov u kostela sv. Anny je barokní socha sv. Antonína Paduánského, který v ruce drží knihu, na níž sedí malý Ježíšek.
13. Naproti kostela sv. Anny stojí budova Lesní správy. Nad jejím vchodem je litinová hlava jelena.
14. U školy na Dobrovského ulici je sousoší chlapce a dívky. Chlapec se na něm dívce chlubí, že chytil štiku.
15. Za městským hřbitovem je nádherný pilíř s obrazy Panny Marie z roku 1811 od sochaře Františka Melnického. Na podstavci je obraz sv. Lukáše, který maluje obraz Panny Marie.
16. Na sídlišti U Papíren, na konci Seifertovy ulice je socha kosmonauta od sochaře Františka Pavlů z roku 1982.

17. V Krátké ulici stojí na křižovatce s ulicí Boží Modrého od roku 1994 busta Bohumila Modrého vytvořená sochařem Ladislavem Kolářem.
18. Andílci na bytových domech v Palackého ulici drží krom obilných klasů mísu s ovocem, klíč a hrozen vína.
19. Bílý kříž stojí na kraji města u silnice do Rudoltic.

Socha sv. Jana Nepomuckého

Všechny sochy mají stejný postoj, oblečení, předměty, které drží v ruce (palmová ratolest a krucifix), rysy v obličejí. Liší se tím, ve které ruce krucifix drží, způsobem zpracování, rokem vzniku.

Stáří sochy žáci zjistí z úvodního přehledu svatojanských soch.

Po přečtení komiksu žáci jistě odhadnou, že 5 hvězd se podle legendy objevilo na hladině Vltavy v místě, kde bylo nalezeno tělo Jana Nepomuckého.

Původně socha stála na mostě v Nádražní ulici. Žáci to nepochybně odhadnou po přečtení informace, že je Jan Nepomucký uctíván jako ochránce před nebezpečím spojeným s vodou.

Kříž u kostela sv. Václava

Pro ověření umístění křížů v obci lze využít některou z internetových map, např. <https://mapy.cz/turisticka?x=16.5671642&y=49.9788375&z=18&l=0&source=muni&id=2956>.

Kříž byl postaven v roce 1880. Na tabulce nad Kristem je INRI (Iesus Nazarenus, Rex Iudaeorum). Matkou Ježíše je Panna Marie, jejíž bolest symbolizuje meč vetknutý do její hrudi.

Při dokreslování kříže nejde o vytvoření fotograficky dokonalé kresby, ale zevrubně si prohlédnout výzdobu kříže a pokusit se všechny prvky výzdoby dokreslit, jak nejlépe to je možné. Důležitější, než výsledek kresby, je pozorování při kresbě.

V Getsemanské zahradě jsou zleva sv. Jakub, Petr a Jan, uprostřed Ježíš, kterému apoštolové slíbili, že se budou modlit s ním, ale místo toho usnuli. Andělíček označený číslem 2 v ruce drží trnovou korunu. Anděl označený číslem 3 připomíná Ježíšova slova: *Otče, pokud chceš, odejmi ode mne tento kalich, ale neřid se podle mého přání, ale podle své vůle.*

Mariánské sochy

Mariánský sloup na náměstí obyvatelé města postavili jako ochranu před požáry, poděkování za překonání morové epidemie z roku 1680 a poděkování za vítězství nad Turky u Vídně v roce 1683.

Mariánská socha, která dříve stála poblíž nádraží, je dnes zazděná do zdi farní zahrady.

Na prvním obrázku je mariánský sloup označený na plánu číslem 3 (v Kralické ulici). Nápis na jeho soklu říká, že tuto sochu dal ke cti Neposkvrněného Početí Panny Marie postavit zdejší měšťan Fridrich Martersdorfer dne 30. května 1731. Na druhém

obrázku je pilíř s mariánskou sochou označený na plánu číslem 6 (na konci Lidické ulice). Na podstavci tohoto pilíře je německy napsáno: „Tuto sochu postavil Franz Zeiner, špitálský mlynář, v roce 1768, dne 4. října.“

Na třetím obrázku je sousoší Piety (Panna Marie s mrtvým Ježíšem sejmutým z kříže v náruči) označené na plánu číslem 5. Toto sousoší původně stálo na Malém náměstí, ale vzhledem k dopravní situaci na této velmi frekventované části města bylo v roce 1959 přemístěno ke kostelu sv. Anny.

Na čtvrtém obrázku je mariánský sloup z náměstí Jana Marka Marků, označený na plánu číslem 1. V písemné žádosti o posvěcení tohoto sloupu ze dne 2. září 1684 se krom jiného píše: „Obec Lanškroun dala kvůli ohavnému moru, jenž byl v roce 1680 milostivě odvrácen, jako dík Bohu a ke cti Jeho Nejblahoslavenější Matky Marie dobrovolně postavit na náměstí mariánský sloup a rozhodla se o šesti svátcích Panny Marie k němu chodit v procesí a slavnostně za účasti pánů duchovních zpívat loretánskou litanii.“ Na pátém obrázku je torzo mariánského sloupu označené na plánu číslem 4 (v Husově ulici). Na posledním obrázku je mariánský sloup z náměstí A. Jiráska (na plánu označený číslem 2). Kdy byl postaven není známo, ale při výstavbě farní budovy v roce 1705 již stál.

Krom uvedených soch stojí v Lanškrouně ještě u kostela sv. Anny Panna Marie Bolestná, na konci města u silnice do Albrechtic je oboustranný reliéf Panny Marie Čenstochovské a Panny Marie Pomocné, za městem u silnice do Výprachtic je socha Panny Marie Vambeřické a mariánský sloup také stával pod skupinou lip u silnice do Lukové.

Nejsvětější Trojice

Na obrázku je nahoře Duch svatý, vlevo Kristus (syn Boží) a vpravo Bůh Otec. Trojičný sloup byl vztyčen 11. května 1720 (postavil jej tehdejší primátor Lanškrouna Matěj Chmel), jak je napsáno vzadu dole na podstavci. Vpředu na podstavci je reliéf Panny Marie a vlevo je reliéf sv. Jana Nepomuckého.